

Jaarbericht 2011

Cijfers en trends

NO

Inhoudsopgave

Hoofdpunten 2

1	Rechtbankzaken	5
1.1	Instroom	5
1.1.1.	Instroom naar aard criminaliteit	6
1.1.2.	Instroom geweldsmisdrijven naar aard delict	8
1.1.3.	Instroom naar leeftijd en sekse verdachten	10
1.2	Wijze van afdoening door het OM	12
1.3	Rechterlijke uitspraken	14
1.3.1.	Opgelegde vrijheidsstraffen en detentie jaren	16
1.4	Taakstraffen	18
1.5	Doorlooptijden	19

2	Kantonzaken	21
2.1	Instroom	21
2.2	Uitstroom	22
2.3	Doorlooptijden	24

3	Mulderberoepen	25
----------	-----------------------	-----------

4	Hoger beroep	26
----------	---------------------	-----------

5	Kwaliteit en interne organisatie	27
5.1	Artikel 12-procedures	27
5.2	CEAS	27
5.3	Bejegeningsklachten ingediend bij OM	28
5.4	Integriteit	28

Kerncijfers	29
--------------------	-----------

Hoofdpunten

De ambitie van het openbaar ministerie (OM) is het leveren van een effectieve bijdrage aan een veilige en rechtvaardige samenleving. Het optreden van het OM heeft alleen maatschappelijke betekenis als de gepleegde interventies zichtbaar, merkbaar en herkenbaar zijn voor slachtoffers, daders en hun omgeving. Concreet gaat het om het belemmeren en doorbreken van verder wetsovertredend gedrag, het corrigeren met een passende sanctie en het herstel van aangerichte schade en vertrouwen. De strafrechtelijke interventie krijgt meer betekenis en effect als deze onderdeel is van een integrale aanpak waarvan bijvoorbeeld ook bestuurlijke, fiscale, civielrechtelijke, preventieve of zorgmaatregelen deel uitmaken. Het strafrecht kan daarbij dienen als hefboom om andere partners in de veiligheidsketen effectiever te laten optreden, door verbetering van hun informatiepositie of door potentiële wetsovertreders tot normnaleving te prikkelen.

Deze visie van het openbaar ministerie uit *Perspectief op 2015* heeft in 2011 concreet vorm gekregen. De belangrijkste resultaten zijn de volgende.

ZSM

Het OM en de politie ambiëren een substantiële versterking van de slagkracht van professionals in de rechtshandhaving. Versterking van de slagkracht begint met 'heterdaadkracht': de directe aanpak, gevolgd door directe afhandeling van aangiften en aanhoudingen op heterdaad. Deze processen worden in de werkwijze ZSM intelligenter ingericht, versimpeld, versneld en gekoppeld aan een breed interventie-repertoire: Selectief, Snel, Samen, Slim, Simpel en Samenlevingsgericht. De kracht van het ZSM-concept zit in het feit dat alle relevante informatie zo spoedig mogelijk bij elkaar wordt gebracht en dat op basis daarvan snel en zichtbaar een effectieve sanctie wordt opgelegd.

Die werkwijze wordt sinds voorjaar 2011 in de parketten Utrecht, Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Den Bosch met succes toegepast. Eenvoudige delicten worden binnen zes uur afgedaan met een taakstraf of een boete en het slachtoffer krijgt zijn schade vergoed. Het OM is daarbij met verruimde openingstijden aanwezig. Ook bij de Centrale Verwerking OM (CVOM) loopt een pilot met de versnelde afhandeling van verdachten van rijden onder invloed.

Het totaal aantal ZSM afgedane zaken is van maart 2011 tot december 2011 gestaag gestegen. In december 2011 werden er 1.855 zaken via de ZSM wijze afgedaan. Daarmee werd in

de pilotparketten circa 18% van de misdrijfzaken afgedaan via ZSM. In totaal zijn er in 2011 circa 13.000 zaken via de ZSM werkwijze afgedaan. In ZSM wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de OM-strafbeschikking, zodat minder zaken aan de rechter hoeven worden voorgelegd.

De resultaten in de ZSM-pilots zijn tot dusver bemoedigend. De inzet van een (ZSM-ervaren) officier van justitie bij de selectie en routing van zaken blijkt een positief effect te hebben op de beoogde vergroting van de creativiteit die nodig is om tot meer variëteit in afdoeningsvormen te komen. Op dit moment wordt het landelijke kader voor ZSM ontwikkeld, op basis waarvan in 2012 begonnen wordt met de implementatie bij alle parketten. In 2013 zal de nieuwe werkwijze overal in het land zijn ingevoerd.

Criminaliteit met grote impact op het slachtoffer (high impact crime)

Bij deze vorm van criminaliteit is er een aantal prioriteiten.

Overvallen

Het aantal overvallen is gedaald, van 2.900 in 2009 naar 2.270 vorig jaar. Die daling is mede te danken aan de brede aanpak waarbij onder meer wordt samengewerkt met het bestuur en met private partijen. Het blijkt moeilijk om het aantal ophelderingen te laten stijgen. Wel worden er dankzij de hoge prioritering *relatief* meer overvallen opgehelderd: het ophelderingspercentage is gestegen van 23 procent in 2009 naar 30 procent in 2011. De daling in aantal overvallen is niet zichtbaar bij woningovervallen en de categorie zware, georganiseerde overvallen (zoals die op geldtransporten). De verdachten die de politie bij het OM aanlevert, worden over- eenkomstig de aangescherpte richtlijn gemiddeld zwaarder bestraft. Zes van de tien meerderjarige overvallers worden veroordeeld tot een gevangenisstraf van meer dan een jaar.

Criminele jeugdgroepen

Veel leden van criminele jeugdgroepen maken zich schuldig aan overvallen en straatroof. De aanpak van criminele jeugdgroepen is daarom een belangrijk speerpunt. Dit gebeurt met name door – zoals in de Top600-aanpak in Amsterdam – de harde kern van de groepen en hun directe omgeving in beeld te brengen, lik-op-stuk ten aanzien van het plegen van strafbare feiten en intensieve zorg ter voorkoming van recidive. Over de integrale aanpak worden lokaal afspraken gemaakt in de driehoeken. Criminele jeugdgroepen vormen geen statisch geheel. Permanente aandacht en prioritering is daarom nodig.

Kinderporno

Seksueel misbruik van kinderen heeft bij uitstek grote impact op slachtoffers, betrokkenen en de samenleving in het algemeen. OM en politie richten zich in de aanpak van kinderporno daarom steeds meer op zaken waarin daadwerkelijk misbruik van kinderen en vervaardiging en verspreiding van kinderporno aan de orde is. De Amsterdamse zedenzaak is hier een exponent van waarbij veel en hele jonge slachtoffers zijn misbruikt. Op deze zaak is veel capaciteit ingezet. Deze keuze voor een zaak met veel slachtoffers heeft ertoe geleid dat er aan de andere kant in totaal minder verdachten van kinderporno bij het OM zijn aangeleverd (daling van 479 naar 385 verdachten). In 2011 zijn belangrijke verbeteringen in de aanpak doorgevoerd met besluiten over de herinrichting van de capaciteit, het oprichten van een landelijke stuurgroep en het ontwikkelen van alternatieve interventies. Deze verbeteringen worden in 2012 geïmplementeerd.

Ondermijnende criminaliteit

Ook georganiseerde misdaad leidt tot concrete slachtoffers, van onder meer uitbuiting, bedreiging, afpersing, fraude en oplichting. Het tast bovendien de leefbaarheid in wijken en de integriteit van de economie en samenleving aan. Slachtoffers van mensenhandel worden uitgebuit, vaak onder bedreiging van ernstig fysiek en geestelijk geweld. Verschillende vormen van financieel-economische criminaliteit leiden tot miljarden-schade voor gepensioneerden, beleggers, huurders, verzekerden, etc. Cybercrime kan belangrijke delen van de economie en maatschappij stil leggen.

Om de georganiseerde criminaliteit terug te dringen moeten meer misdaadgroepen worden aangepakt en moet met de aanpak meer effect worden bereikt. De strategie is gericht op het verslechteren van het criminele ondernemingsklimaat in Nederland. Het strafrecht beoogt mede de integriteit en het interne toezicht in economische sectoren te versterken. Criminele samenwerkingsverbanden zijn steeds minder vaak statische of hiërarchische organisaties. Daarom staan subjecten steeds meer centraal in plaats van criminele samenwerkingsverbanden. Daarbij gaat het ook om facilitators. In 2011 liepen er bijna 800 onderzoeken naar criminele samenwerkingsverbanden waarvan 568 projectmatige onderzoeken bij het Landelijk Parket en de Nationale Recherche (309) en bij de regioparketten en de regiopolitie (259). Ook zijn er 52 Teams Grootchalige Opsporing (TGO's) gedraaid met een link naar georganiseerde misdaad. Daarnaast waren er 176 onderzoeken onder het gezag van het Functioneel Parket naar o.a. financieel-economische criminaliteit, witwassen en zware

milieucriminaliteit. In de regio's is dat (conform de doelstelling) ten opzichte van 2009 een stijging van 20 procent. Bij het Landelijk Parket zijn er 20 procent meer onderzoeken gestart. Er zijn minder onderzoeken afgerond. Onderzoeken lopen langer en zijn steeds complexer van aard. De onderzoeksportefeuille van de Nationale Recherche is dermate gegroeid dat er scherpe keuzes nodig zijn over nieuwe opsporingsonderzoeken. Ten opzichte van 2010 is het aantal onderzoeken gestabiliseerd. De capaciteit wordt ingezet op de grootste maatschappelijke problemen van georganiseerde criminaliteit, niet noodzakelijk op onderzoeken met de hoogste succeskans en het hoogste aantal verdachten. Uitgangspunt is dat in de probleemgerichte benadering van ondermijnende criminaliteit de geïntegreerde aanpak de standaardwerkwijze moet zijn. Hiervan zijn steeds meer voorbeelden te geven. Tegelijk moeten openbaar ministerie en partners nog flinke stappen zetten. De overtuiging is dat langs die lijn de beoogde verdubbeling van het aantal aangepakte criminele samenwerkingsverbanden kan worden gerealiseerd.

Het gaat daarbij niet alleen om traditionele verschijningsvormen van georganiseerde criminaliteit, maar ook op nieuwe vormen als de high tech cybercrime. Zo heeft de Amsterdamse zedenzaak laten zien welke rol digitale netwerken spelen in de verspreiding van kinderporno. In 2011 zijn er acht onderzoeken tactisch afgerond op de high tech crime en vijf gestart. In 2014 moeten er 20 onderzoeken zijn. Tegelijk komt de aanpak van cybercrime in zijn brede verschijningsvormen (vooral op regionaal niveau) nog niet goed van de grond.

Afpakken

Misdaad mag niet lonen. Dat geldt voor de georganiseerde misdaad maar ook voor de kleinere, veelvoorkomende criminaliteit. Het afpakken van criminele winsten is daarom een belangrijke prioriteit. Op die manier wordt ook voorkomen dat de winsten worden geherinvesteerd in criminaliteit. Het afpakken gebeurt op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door namens slachtoffers geld in beslag te nemen en naar hen terug te laten vloeien. Of doordat de Belastingdienst en bestuursorganen dankzij strafrechtelijke opsporingsonderzoeken miljoenen terugvorderen. In dat opzicht en ten opzichte van het totaal aan criminele winsten wordt een relatief bescheiden bedrag geïncasseerd met behulp van ontneming en verbeurdverklaringen. Vorig jaar was dat ruim 44 miljoen euro. De afgelopen jaren is zo'n 50 miljoen aan extra opbrengsten gerealiseerd. De komende jaren zal dit stijgen naar meer dan 100 miljoen. In het programma 'Afpakken'

werken OM, politie en bijzondere opsporingsdiensten samen om meer, slimmer en effectiever het wederrechtelijk verkregen vermogen af te pakken van de criminelen. 'Afpakken' wordt onderdeel van de standaardwerkwijze, op alle niveaus en soorten van criminaliteit.

Verwerking van strafzaken

Het OM is alleen zichtbaar, merkbaar en herkenbaar aanwezig als het reguliere proces van afdoen van strafzaken op orde is. Anders kan er ook geen recht gedaan worden aan slachtoffers, maatschappij en dader. Het OM zet daarom onder andere in op het beheersen van de werkvoorraden. Dat is ook nodig voor een succesvolle implementatie van ZSM.

In- en uitstroom van rechtbankzaken (misdrijven)

In 2011 heeft het OM een groter aantal misdrijfzaken binnengekregen en afgedaan dan in voorgaande jaren. Voor het eerst in vier jaar zien we weer een stijging van het aantal aangeleverde verdachten van misdrijven. De instroom steeg met 8,4 procent van 210.800 misdrijfzaken in 2010 tot 228.500 zaken in 2011. De uitstroom steeg met 8,2 procent van 209.700 in 2010 tot 226.900 zaken in 2011.

Met name de regionale politiekorpsen leverden meer verdachten aan. De stijging betreft meerderjarige verdachten. Zaken tegen rechtspersonen en minderjarigen stroomden vorig jaar minder vaak in bij het OM. De instroom van minderjarige verdachten daalt al een aantal jaren. Opiumwetdelicten geven de grootste stijging (plus 13,5 procent) te zien, gevolgd door de vermogensmisdrijven (plus 12,3 procent).

De meeste misdrijfzaken die bij het OM binnenkomen, leiden tot dagvaardingen. In 2011 is het aandeel van de dagvaardingen (57,2 procent) licht gedaald doordat het OM meer zaken zelf afdeed. Dit houdt verband met het programma ZSM. Hierbij wordt vaker gebruikgemaakt van strafbeschikkingen. Vergeleken met 2010 is het aantal uitgebrachte OM-strafbeschikkingen meer dan verdubbeld.

Van de zaken die in 2011 aan de rechter werden voorgelegd, resulteerde 88,5 procent in een veroordeling. De kans dat iemand die door de rechter schuldig wordt bevonden een vrijheidsstraf krijgt, is vorig jaar behoorlijk toegenomen. Het aantal opgelegde taakstraffen is de afgelopen periode met 5,2 procent gedaald.

In- en uitstroom kantonzaken (overtredingen)

Zowel de in- als de uitstroom van kantonzaken (overtredingen) is in 2011 fors gedaald. Deze ontwikkeling is vooral het gevolg van genomen beleidsmaatregelen. Zo is het bereik van de wet OM-afdoening verder uitgebreid, waardoor steeds meer zaken namens het OM door het Centraal Justitieel Incassobureau worden afgedaan zonder tussenkomst van het OM en de rechter. Verder zijn in het verslagjaar overtredingen van artikel 30 van de Wet aansprakelijkheid motorvoertuigen onder de werking gebracht van de Wet administratieve afhandeling verkeersovertredingen.

Bij de afdoening van kantonzaken die wel bij het OM zijn binnengekomen, is veel vaker dan voorheen gekozen voor een strafbeschikking in plaats van een dagvaarding. Het OM heeft in het verslagjaar een groot aantal zittingsgerede zaken opnieuw beoordeeld om de werkvoorraad van de kantonrechter te verkleinen. Op termijn zal hierdoor de gemiddelde doorlooptijd korter worden. De afgelopen periode was deze geleidelijk opgelopen.

1 Rechtbankzaken

1.1 Instroom

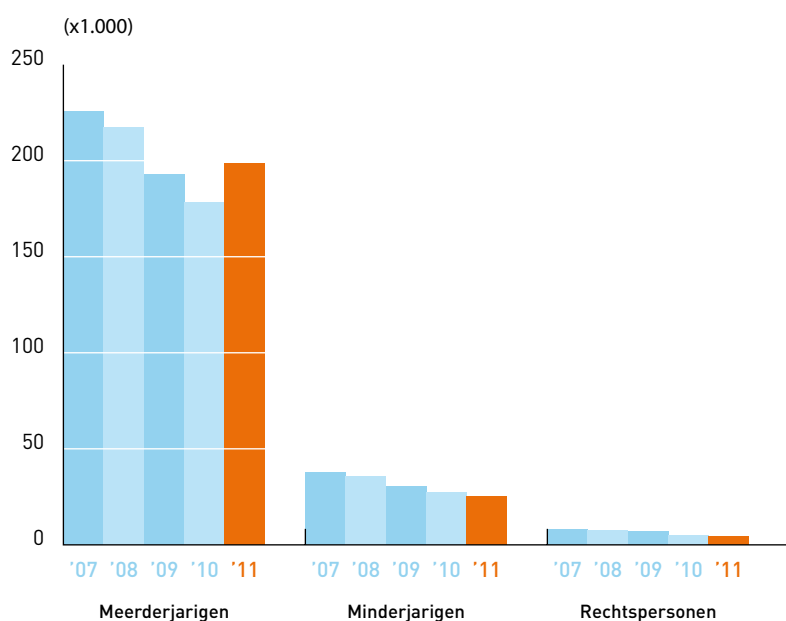
In de voorgaande jaren toonde de geregistreerde instroom bij het OM een dalende tendens. In 2011 is voor het eerst sinds jaren weer een duidelijke stijging te zien in het aantal ingestroomde zaken. Er zijn 228.500 rechtbankzaken geregistreerd. Dit is bijna 18.000 meer dan in het voorgaande jaar (+8,4%). Een verklaring hiervoor is de stijging van het aantal aangehouden verdachten door de politie. Voorts was de daling van het aantal zaken in 2010 voor een deel toe te schrijven aan de invoering van GPS, het nieuwe registratiesysteem van het OM, waardoor processen-verbaal later bij het OM werden geregistreerd. Dit effect is inmiddels uitgewerkt, hetgeen deels een verklaring is voor de toename van de instroom in 2011.

Negen van de tien rechtbankzaken die bij het OM binnenkomen en worden geregistreerd, zijn aangeleverd door de regiopolitie. Dit aandeel is in vergelijking met voorgaande jaren gelijk gebleven (91,1%). De stijging van de instroom zien we alleen terug bij de regiokorpsen (+8,9%). De instroom is bij de landelijke opsporingsdiensten gelijk gebleven. Wel

zien we binnen deze categorie verschillen. Zo is er bij de bijzondere opsporingsdiensten sprake van een duidelijke stijging (+9,6%). De instroom bij de Koninklijke Marechaussee is ongeveer gelijk gebleven (+0,7%) en bij het Korps landelijke politiediensten duidelijk gedaald (-7,6%).

De totale instroom is onder te verdelen naar zaken met meerderjarige en minderjarige verdachten en zaken met rechtspersonen (bijvoorbeeld verdachte ondernemingen, stichtingen, verenigingen). De stijging van de instroom is alleen terug te zien bij de meerderjarige verdachten. Hier is de instroom sterk gestegen (+11,3%). Bij de minderjarige verdachten en de rechtspersonen zet de dalende trend van de afgelopen jaren zich voort. De instroom van minderjarigen en de rechtspersonen is gedaald met respectievelijk 7,6% en 9,8%. De verdere daling van het aantal minderjarige verdachten dat is ingestroomd is verklaarbaar vanuit een aanhoudende daling van de jeugdcriminaliteit die ook bij andere partijen (zoals HALT) terug te zien is.

Instroom meerderjarige, minderjarige verdachten en rechtspersonen

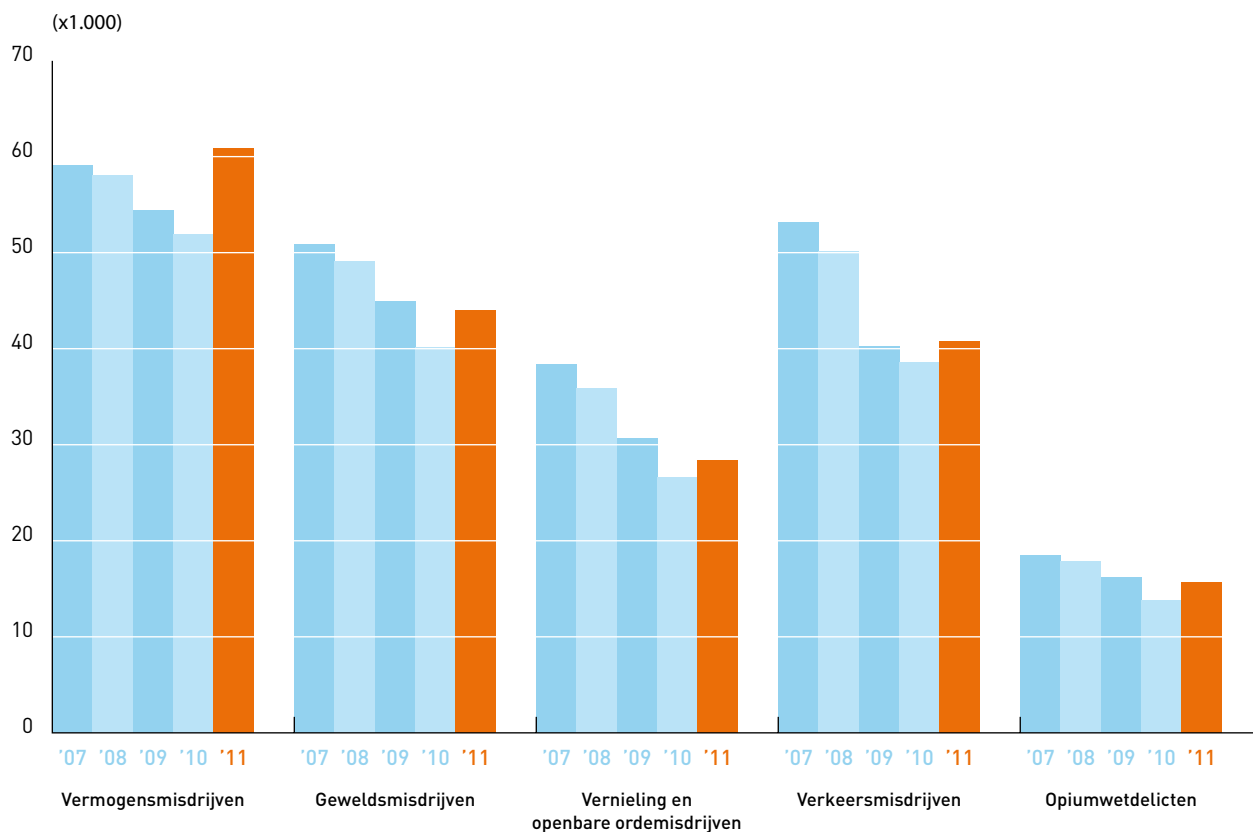
1.1.1. Instroom naar aard criminaliteit

De stijging van de instroom van geregistreeerde rechtbankzaken is zichtbaar bij alle soorten criminaliteit. De sterkste groei doet zich voor bij de opiumwetdelicten (+13,5%) en dan met name bij de softdrugs (+20,6%). Dit heeft te maken met de intensivering van de aanpak van hennepteelt. Verder is er een duidelijke stijging bij de vermogensmisdrijven (+12,3%) en de geweldsmisdrijven (+7,6%).

Bij meerderjarige verdachten is de toename bij alle soorten criminaliteit te zien. De sterkste stijging is te vinden bij de vermogensmisdrijven (+17,2%). Het betreft hier voornamelijk diefstal, verduistering en inbraak. Daarnaast is de instroom sterk gegroeid bij de opiumwetdelicten (+14,2%) en de geweldsmisdrijven (+9,4%).

Ongeveer drie van de tien meerderjarige verdachten die bij het OM worden aangeleverd, wordt verdacht van het plegen van een vermogensmisdrijf. Het aandeel is in 2011 licht gestegen (van 29,1% naar 30,6%). Na vermogensmisdrijven vormen - met 22,1% - degenen die worden verdacht van geweldsdelicten de grootste groep.

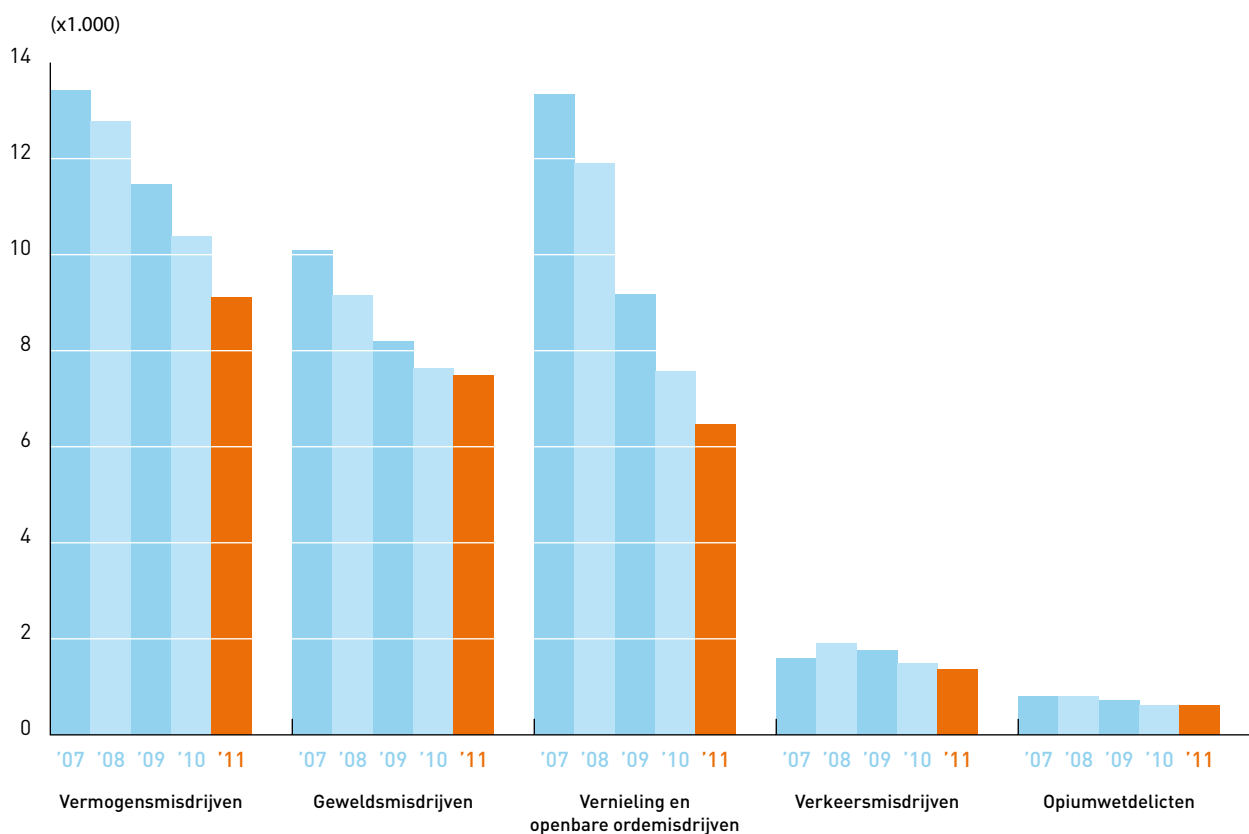
Instroom meerderjarige verdachten naar aard criminaliteit

Bij minderjarige verdachten is bij alle soorten criminaliteit een daling van de instroom te zien. De sterkste teruggang is hier te vinden bij vernieling en openbare ordemisdrijven (-14,5%), maar ook bij vermogensmisdrijven is er een forse daling te zien (-12,2%). Anders dan bij de meerderjarige verdachten is de instroom op basis van de Opiumwet vrijwel gelijk gebleven (-0,5%). Bij geweldsmisdrijven is er een lichte daling te zien (-2,0%).

De minderjarige verdachten die verdacht worden van een vermogensmisdrijf vormen nog steeds de grootste groep met een aandeel van 36,3%. Deze groep wordt op de voet gevolgd door de verdachten van geweldsmisdrijven (29,8%).

Instroom minderjarige verdachten naar aard criminaliteit

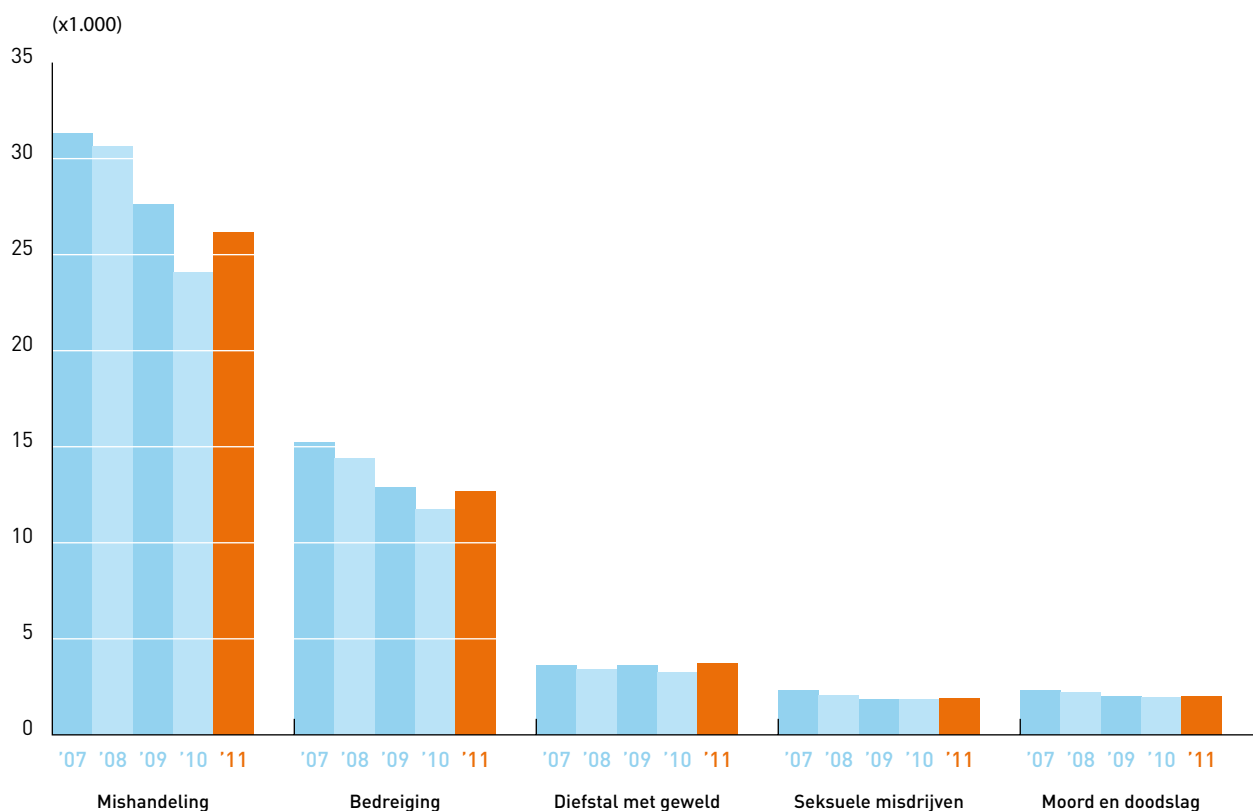
1.1.2. Instroom geweldsmisdrijven naar aard delict

Zoals eerder vermeld is het aantal aangeleverde verdachten van geweldsmisdrijven in 2011 toegenomen (+7,6%). Deze groei is bij alle soorten geweldsmisdrijven terug te zien, echter de grootste toename is er te zien bij diefstal met geweld (+11,4%). Dit houdt verband met de extra prioriteit die politie en OM sinds 2010 geven aan het terugdringen van het aantal gepleegde overvallen in combinatie met een intensivering van de opsporing van overvalverdachten. Ook bij mishandeling en bedreiging is een duidelijke stijging te zien (+6,8% respectievelijk +6,4%). Seksuele misdrijven en moord en doodslag (de relatief zware zaken) stijgen licht, beide met 2,6%.

Meer dan de helft van de geweldsmisdrijven betreft mishandelingen. Het aandeel is vergelijkbaar met voorgaand jaar (56,0%). Het aandeel verdachten van diefstal met geweld (overvallen) is vrijwel gelijk gebleven (van 9,2% naar 9,6%).

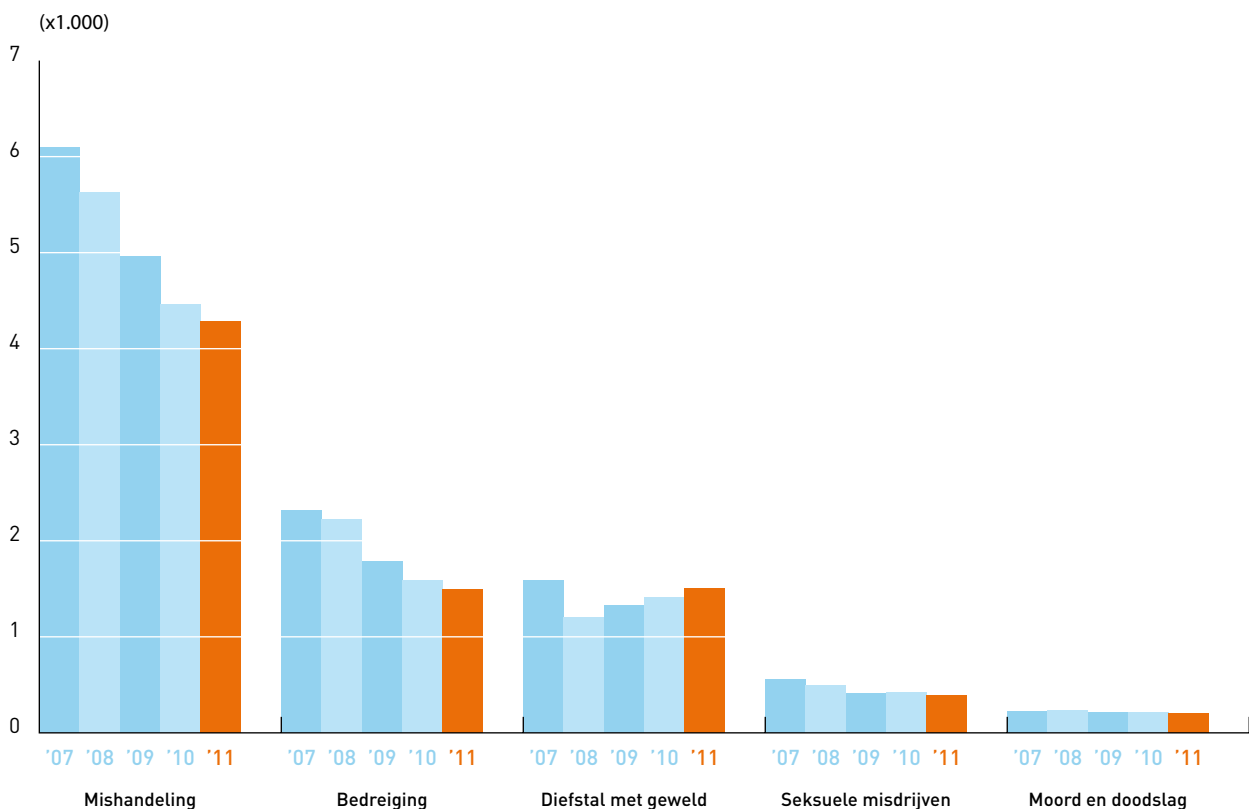
Bij de meerderjarige verdachten is de toename het grootst bij diefstal met geweld (+13,2%). De groei hangt samen met de hoge prioriteit die de opsporing van verdachten van overvallen tegenwoordig krijgt. Ook bij mishandeling en bedreiging is een duidelijke groei te zien (+8,8% en +8,0%). Bij seksuele misdrijven is de toename 5,0% en bij moord en doodslag 3,2%. Bij de meerderjarige verdachten vormen de verdachten van mishandeling de grootste groep (59,6%). Dit is niet veranderd ten opzichte van 2010.

Instroom meerderjarige verdachten van geweldsmisdrijven naar aard delict

Hoewel het aantal aangeleverde minderjarige verdachten van geweldsmisdrijven iets is afgenomen (-2,8%), is er bij diefstal met geweld een duidelijke toename te zien van 6,6%. Het gaat hierbij vooral om verdachten van overvallen en straatroven; misdrijven die bij politie en OM een hoge prioriteit hebben. Het aantal verdachten van seksuele misdrijven is daarentegen duidelijk afgenomen (-8,0%), net zoals bij bedreiging (-6,1%). Bij mishandeling en moord en doodslag is een lichte daling te zien van respectievelijk 4,1% en 4,7%. Ook bij de minderjarige verdachten vormen de verdachten van mishandeling de grootste groep (57,2%). Dit aandeel is licht gedaald ten opzichte van 2010 (toen was het aandeel 58,5%).

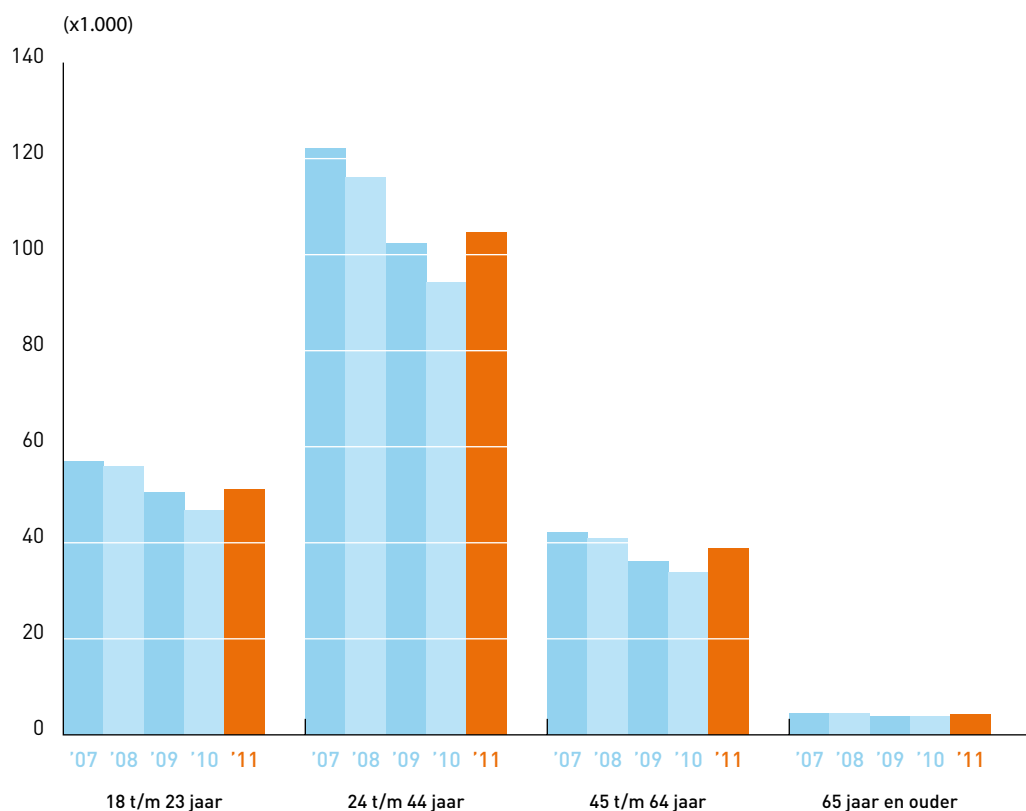
Instroom minderjarige verdachten van geweldsmisdrijven naar aard delict

1.1.3. Instroom naar leeftijd en sekse verdachten

Bij alle leeftijdsgroepen is de instroom duidelijk gestegen. Ten opzichte van 2010 zijn er meer rechtbankzaken binnengekomen met verdachten in de leeftijd van 45 t/m 64 jaar (+14,7%) en met 65-plussers als verdachten (+13,3%). Als ook nog naar sekse wordt gekeken dan is de stijging bij de groep in de leeftijd van 45 t/m 64 jaar vooral te zien bij de vrouwen (+23,2%) en bij de 65-plussers vooral bij de mannen (+17,9%). Van alle meerderjarige verdachten is 7,7% vrouw.

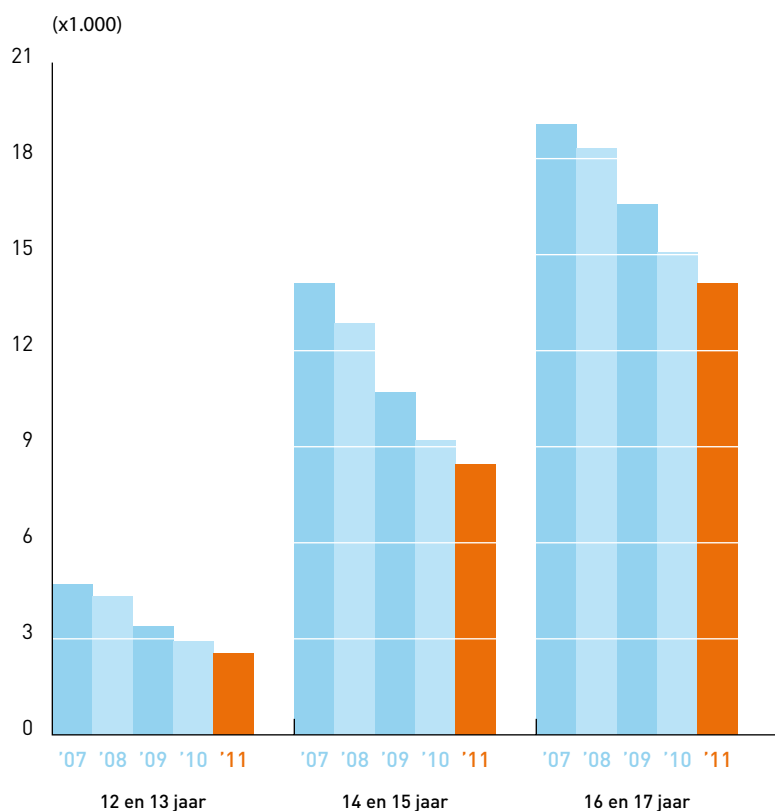
Instroom meerderjarige verdachten naar leeftijd

Het aantal binnengekomen rechtbankzaken waarbij minderjarige verdachten zijn betrokken, is in 2011 wederom substantieel gedaald (-7,6%). De instroom van minderjarigen vertoont al sinds 2007 een dalende tendens en doet zich voor bij alle leeftijden, zowel bij jongens als bij meisjes. Ten opzichte van 2007 is de instroom ruim gehalveerd. Uit informatie van ketenpartners zoals de politie en de bureaus Halt blijkt dat zij eveneens steeds minder te maken krijgen met jeugdcriminaliteit.

Ruim een op de zes minderjarige verdachten is een meisje (17,8%). De jongens vormen dus een ruime meerderheid. Het aandeel van de meisjes is de afgelopen jaren min of meer constant gebleven. Er zit nauwelijks beweging in de verdeling naar leeftijd. Het aandeel jeugdige verdachten dat 16 of 17 jaar oud is, is vrijwel gelijk gebleven (van 55,5% naar 56,2%). Het aandeel jeugdige verdachten van 14 of 15 jaar is eveneens stabiel (van 33,8% naar 33,6%). Het aandeel van 12- of 13-jarigen veranderde ook niet substantieel (van 10,7% naar 10,1%). Anders dan wel eens wordt beweerd is er dus geen sprake van dat minderjarige verdachten gemiddeld steeds jonger worden.

Instroom minderjarige verdachten naar leeftijd

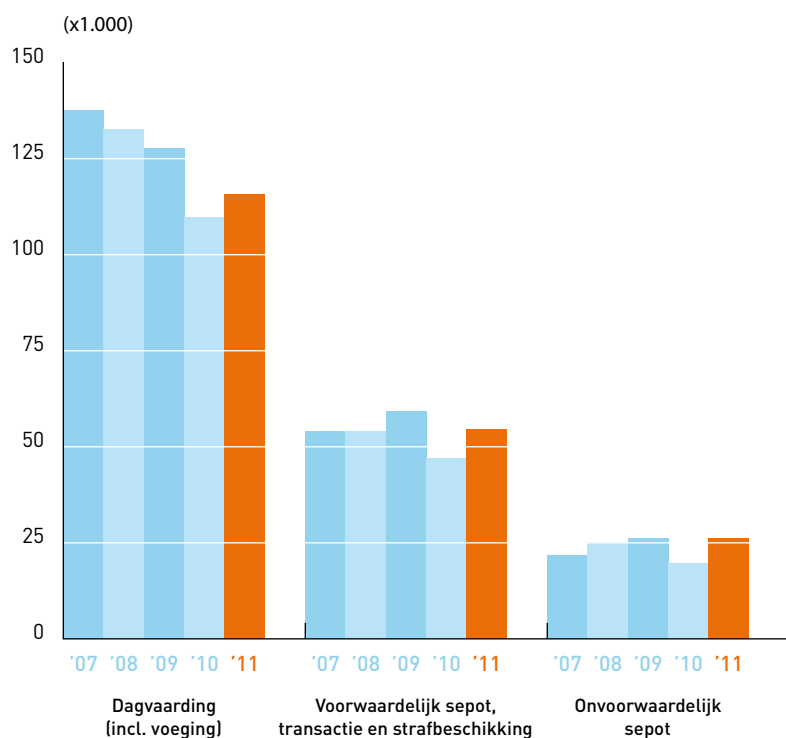
1.2 Wijze van afdoening door het OM

Bij zes OM-onderdelen is voorjaar 2011 een pilot met het programma ZSM gestart. In het programma staat het daadkrachtig, snel, selectief en efficiënt aanpakken van veelvoorkomende criminaliteit centraal. De ZSM werkwijze beoogt betekenisvolle en snellere interventies te bewerkstelligen die op de persoon zijn toegesneden. Dit gebeurt door in nauw overleg met de politie en reclassering de zaken al door de officier van justitie op het politiebureau te laten beoordelen. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van de OM-strafbeschikking en in geval van dagvaarding snelrecht toegepast. Voorts worden taakstraffen en boetes (bij OM-afdoeningen) voortvarend geëxecuteerd en krijgen slachtoffers zo mogelijk direct hun schade vergoed. In de praktijk betekent dit dat zaken met op heterdaad aangehouden verdachten in een eerder stadium ter beoordeling aan een officier van justitie worden voorgelegd. Deze werkwijze heeft tot gevolg dat meer zaken door het OM worden afgedaan dan aan de rechter worden voorgelegd. Vanwege het pilot-karakter

van ZSM is het grootste deel van de rechtbankzaken (ruim 90%) op reguliere wijze beoordeeld en afgedaan. De meeste rechtbankzaken die bij het OM binnenkomen leiden tot dagvaarding. In 2011 lag het percentage dagvaarding (incl. voegen) op 57,2%. Dit is iets lager dan het voorgaande jaar (59,7%). Het aandeel van de zaken die door het OM zelf worden afgedaan is hierdoor licht gestegen, van 40,3% naar 42,8%.

Het aandeel septs vertoont ook een lichte stijging (van 11,3% naar 13,4%). De belangrijkste redenen om te seponeren zijn van technische aard; veelal gaat het om onvoldoende bewijs. Toch is ook het aandeel beleidssepts licht gestegen (van 4,1% naar 5,6%). Deze stijging is mede te verklaren uit nieuwe jurisprudentie waardoor het vervolgen van personen in een asielaanvraag niet meer mogelijk is. Dit heeft er toe geleid dat een aantal aangehouden zaken alsnog met een beleidssepot zijn afgedaan.

Wijze van afdoening door het OM bij meerderjarige verdachten

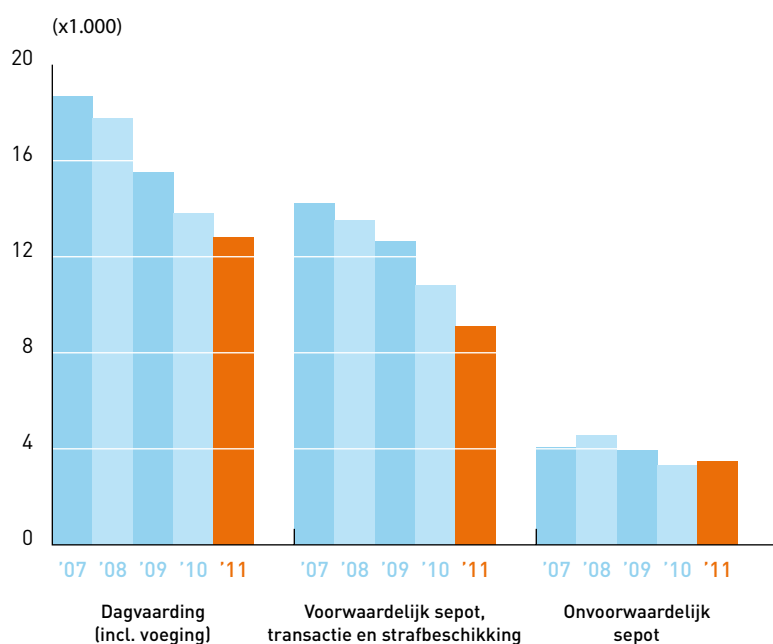
Het aantal afdoeningen in de vorm van een strafbeschikking, transactie en voorwaardelijk sepot is duidelijk toegenomen (+9,9%). Deze stijging is bijna volledig op het conto van de strafbeschikking te schrijven. Het aantal strafbeschikkingen is meer dan verdubbeld ten opzichte van 2010 (+130,8%). In 2010 werden 11.000 rechtbankzaken afgedaan met een strafbeschikking (5,2%). Nu gaat het om 25.300 strafbeschikkingen (11,7%). De sanctie bij een strafbeschikking kan bestaan uit een geldboete, een ontzegging van de rijbevoegdheid (OBM) of (sinds maart 2011) een taakstraf. De totale uitstroom van het OM is gestegen met 8,2 procent van 209.700 zaken in 2010 tot 226.900 zaken in 2011. De stijging van de uitstroom is ongeveer gelijk aan de stijging van de instroom.

Als het gaat om de meerderjarige verdachten dan wordt er door het OM in 59,0% van de zaken gekozen voor een dagvaarding (incl. voegen). Dit aandeel was in 2010 hoger, namelijk 62,3%. Het aandeel zaken met meerderjarige verdachten dat wordt afgedaan met een strafbeschikking is verdubbeld, namelijk van 6,2% naar 12,5%. Deze ontwikkeling

wordt veroorzaakt door de geleidelijke uitbreiding van het werkingsgebied van de wet OM-afdoening. Een ander logisch gevolg is dat het aandeel transacties sterk is gedaald, van 17,8% in 2010 naar 12,6%. Het aandeel voorwaardelijke sepot is ongeveer gelijk gebleven (2,5% in 2010; 2,6% in 2011).

Bij de minderjarige verdachten wordt er in de helft van de zaken gekozen voor dagvaarden (50,4%). Dit is vergelijkbaar met 2010 (49,4%). Ook bij de minderjarigen is de strafbeschikking relatief vaker toegepast, echter de absolute aantallen blijven uiterst gering, in totaal gaat het om 24 afdoeningen. Dit komt doordat strafbeschikkingen bij jeugdigen pas sinds oktober 2011 mogelijk zijn. Naast dagvaarden is het afdoen middels een transactie de meest voorkomende modaliteit (29,1%). Dit is wel een daling ten opzichte van 2010 toen nog 33,5% werd afgedaan met een transactie. In tegenstelling tot de meerderjarige verdachten gaat het bij de minderjarige verdachten bij een transactie in de meeste gevallen niet om een geldsomtransactie maar om een transactie van overige aard (met name taakstraf).

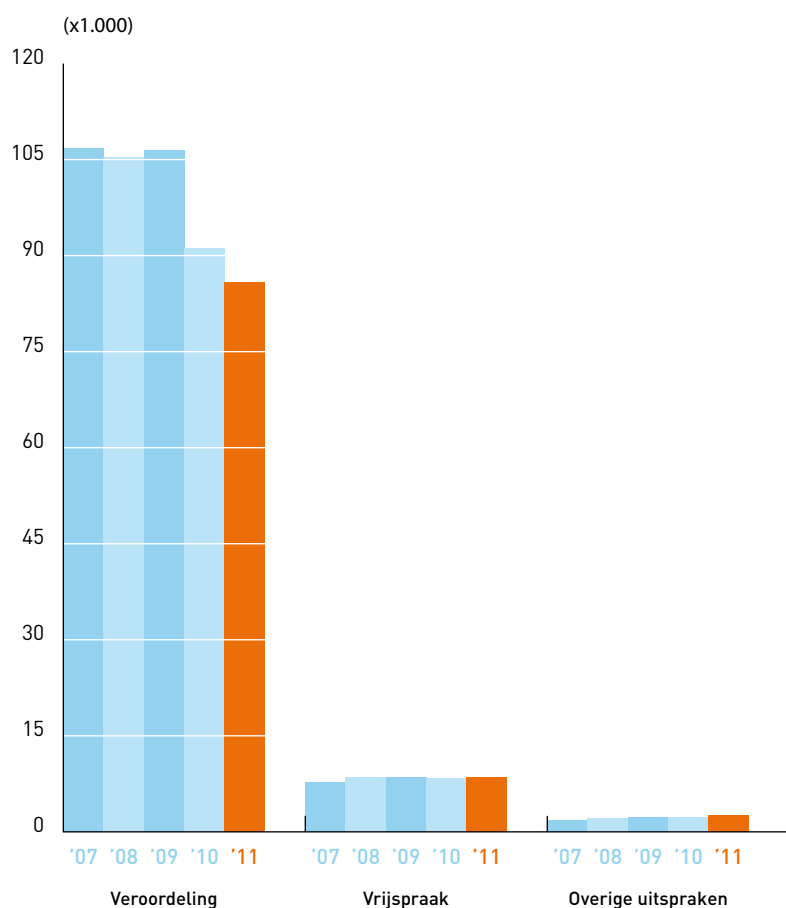
Wijze van afdoening door het OM bij minderjarige verdachten

1.3 Rechterlijke uitspraken

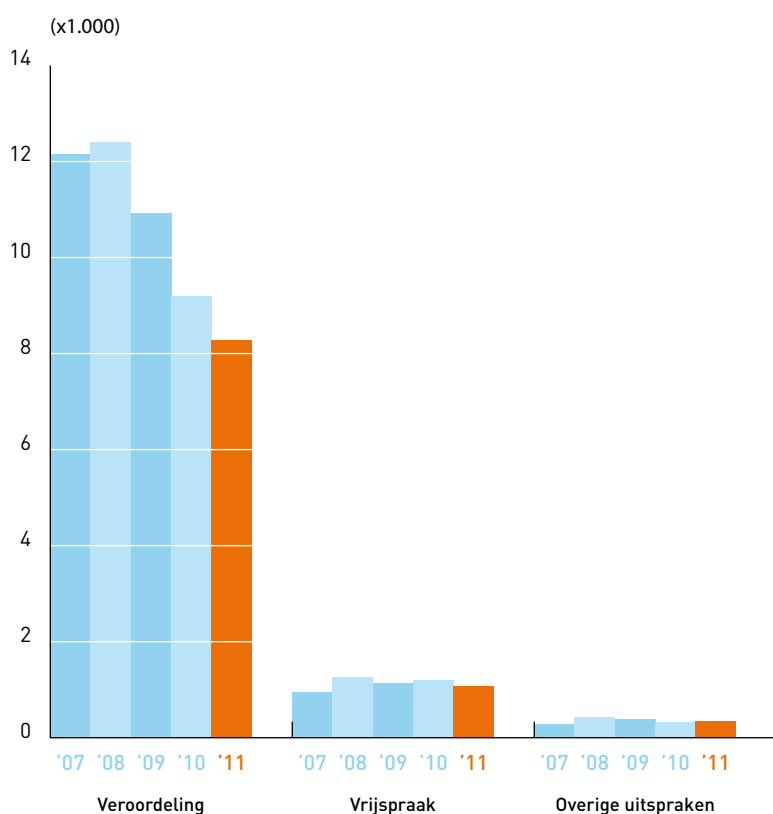
Verreweg de meeste rechtbankzaken tegen volwassen verdachten die het OM aan de rechter voorlegt, resulteren in een veroordeling. In 2011 was dit 88,5%. De laatste jaren toont het aandeel een licht dalende tendens; in 2007 eindigde nog 91,8% van de zaken in een schuldigverklaring. Het aandeel vrijspraken lag in 2007 op 6,6%. Sindsdien is het geleidelijk toegenomen tot 8,7% in 2011. Deze trend doet zich bij alle fora voor, dus zowel bij de enkelvoudige als de meervoudige kamer. De stijging heeft vermoedelijk te maken met een grotere beduchtheid voor gerechtelijke dwalingen sinds de evaluatie van de Schiedammer parkmoord in 2005 en de herzieningen in de zaken Lucia de Berk (2008) en Ina Post (2009). In een klein deel van de aan de rechter voorgelegde zaken wordt de verdachte ontslagen van rechtsvervolging of wordt het OM niet-ontvankelijk verklaard. Dit aandeel is nagenoeg gelijk gebleven (2,7%; in 2010 2,2%).

Wijze van afdoening door de ZM bij meerderjarige verdachten

Het OM gaat bij jeugdige verdachten minder snel over tot het voorleggen van de zaak aan de rechter. Als dat toch gebeurt, blijkt die iets minder vaak een veroordeling uit te spreken dan bij volwassenen: in 2011 85,3% versus 88,5%. Ook bij de minderjarigen is hier een dalende tendens te zien. In 2007 werd nog 90,7% veroordeeld. Het aandeel van de vrijspraken is dus in de afgelopen jaren gegroeid, echter sinds 2010 stabiel. Bij de minderjarigen lag dit in 2007 op 7,1%, in 2010 op 11,2% en in 2011 op 11,1%. De overige uitspraken (vooral ontslag van rechtsvervolgning en OM niet-ontvankelijk) zijn redelijk stabiel gebleven (3,0% in 2010; 3,6% in 2011).

Wijze van afdoening door de ZM bij minderjarige verdachten

1.3.1. Opgelegde vrijheidsstraffen en detentiejaren

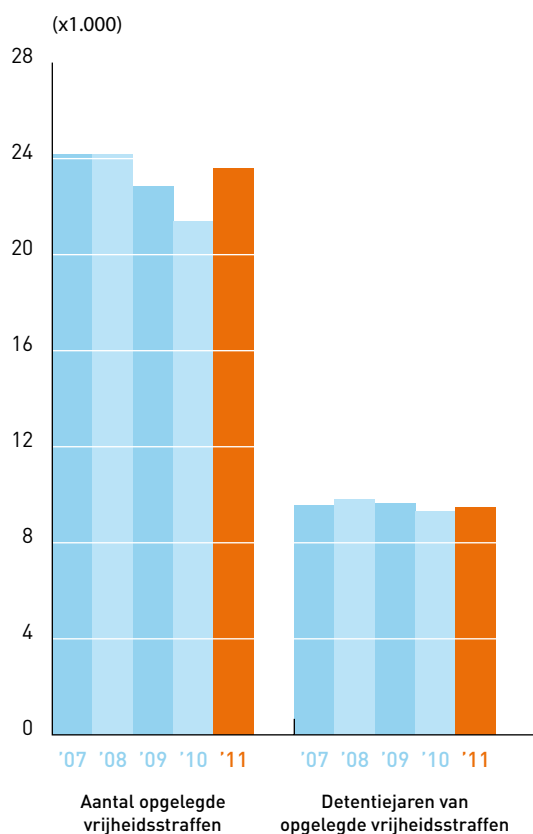
Het absolute aantal door de rechter opgelegde vrijheidsstraffen aan meerderjarigen is in 2011 sterk gestegen ten opzichte van 2010 (+10,2%). De kans om na een schuldigverklaring een vrijheidsstraf te krijgen is ook groter geworden. In 2010 werd bij 23,5% van de veroordelingen een vrijheidsstraf uitgesproken, in 2011 is dit 27,5%. Een mogelijke verklaring kan worden gevonden in de inperking van de mogelijkheden om een taakstraf te vorderen (aanwijzing taakstraffen). Bij ernstige gewelds- en zedenmisdrijven kon niet meer alleen een taakstraf worden geëist. Ook mocht er bij recidive binnen vijf jaar geen tweede ('kale') taakstraf worden geëist. Sinds 3 januari 2012 zijn de mogelijkheden om een taakstraf op te leggen bij ernstige gewelds- en zedendelicten en bij recidive ook voor de rechter beperkt.

Het aantal opgelegde detentiejaren is minder sterk toegenomen dan het aantal vrijheidsstraffen, namelijk slechts 2,0%. Dit betekent dat de gemiddelde duur van de gevangenisstraf of de hechtenis korter is geworden.

In 2011 werd gemiddeld 4,8 maanden opgelegd, tegenover 5,2 maanden in 2010. Hiermee is de gemiddelde duur van de gevangenisstraf vergelijkbaar met de jaren 2007 en 2008. Ook dit kan worden verklaard vanuit de inperking van de mogelijkheden tot het opleggen van de taakstraffen. Waar voorheen een 'kale' taakstraf zou kunnen worden geëist, wordt nu een lichte (on)voorwaardelijke vrijheidsstraf geëist en veelal ook door de rechter opgelegd.

In het licht van de hierboven vermelde trend is het opmerkelijk dat de gemiddelde duur van de vrijheidsstraf voor overvallers is gestegen. In het verslagjaar kreeg een meerderjarige overvaller van de rechter gemiddeld 29,2 maanden onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. In 2009 was dit gemiddeld 26,3 maanden. De hogere straffen vloeien voort uit een nieuwe strafvorderingsrichtlijn die eind 2010 van kracht werd.

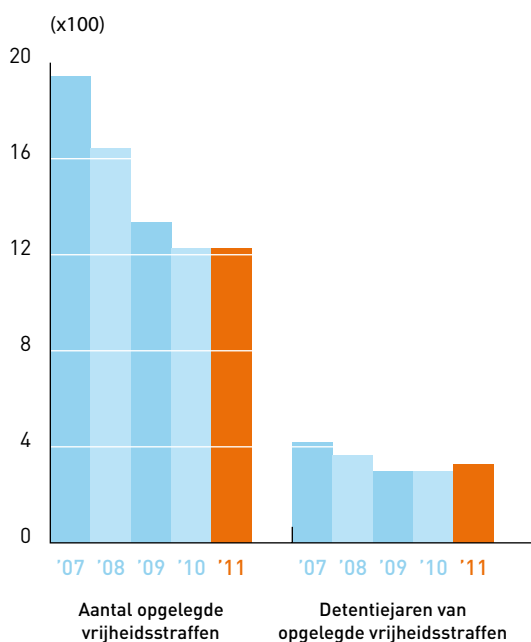
Opgelegde vrijheidsstraffen en detentiejaren bij meerderjarigen

De afgelopen jaren was er bij de minderjarigen een sterk neerwaartse trend te zien bij de vrijheidsstraffen. In het verslagjaar treedt een stabilisatie op. Het absolute aantal opgelegde vrijheidsstraffen is vergelijkbaar met 2010 (+0,1%). Het aantal vrijheidsstraffen is weliswaar vergelijkbaar met voorgaand jaar, echter de kans om tot een vrijheidsstraf veroordeeld te worden is licht gestegen, van 13,4% naar 14,8%. In vergelijking met meerderjarige veroordeelden is de kans om tot detentie veroordeeld te worden nog altijd heel veel kleiner.

Het aantal detentiejaren dat in 2011 is opgelegd is gestegen (+8,8%), terwijl het aantal opleggingen hetzelfde bleef, hetgeen betekent dat de gemiddelde duur van de vrijheidsstraf omhoog is gegaan. Deze is van 2,9 maanden in 2010 gestegen naar 3,2 maanden (+8,8%). De trend is tegengesteld aan die bij meerderjarigen in het delictpatroon. In 2011 zijn duidelijk meer minderjarigen voor overvallen door de politie opgespoord en door het OM voor de rechter gebracht (+6,6%). Net als bij meerderjarigen worden verreweg de meeste jeugdige overvalverdachten veroordeeld tot detentie.

Opgelegde vrijheidsstraffen en detentiejaren bij minderjarigen

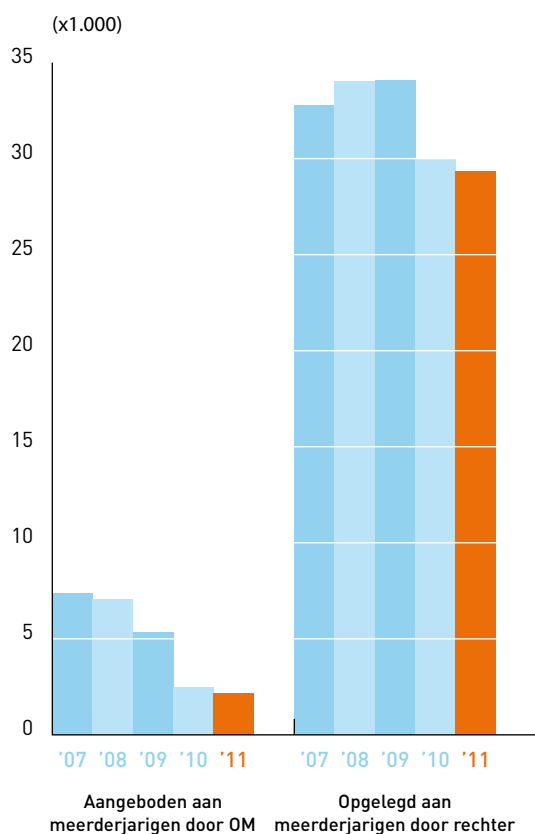

1.4 Taakstraffen

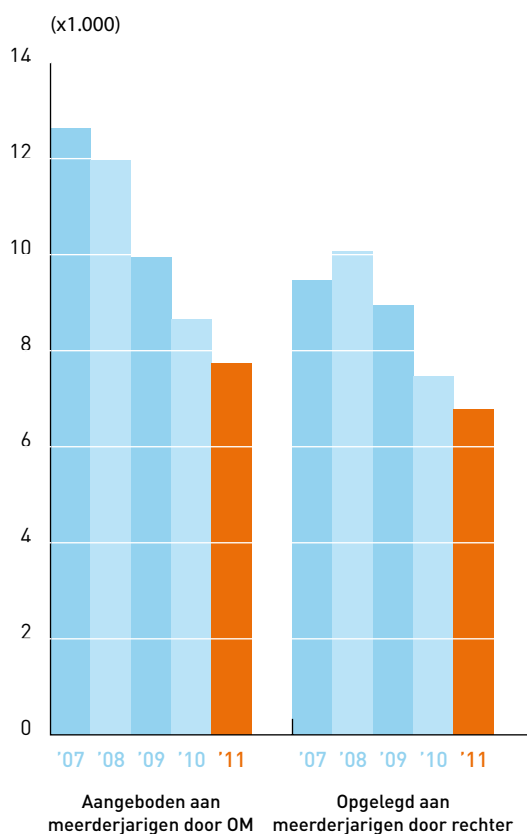
In 2011 zijn aan meerderjarige verdachten veel minder taakstraffen aangeboden door het OM (-12,7%). Het aantal taakstraffen dat uiteindelijk is opgelegd door de rechter is slechts licht gedaald (-2,0%). Bij de minderjarige verdachten is er zowel een sterke daling te zien bij het aantal door het OM aangeboden taakstraffen als het aantal door de rechter opgelegde taakstraffen (respectievelijk -10,6% en -9,2%).

Het lagere aantal taakstraffen bij jeugdigen wordt primair veroorzaakt door de gedaalde in- en uitstroom van verdachten. De kans dat een minderjarige die door de rechter schuldig wordt bevonden een taakstraf krijgt, is nagenoeg gelijk gebleven (81% à 82%). Bij meerderjarigen speelt de hiervoor genoemde verandering van de vervolgingsrichtlijnen een belangrijke rol. Sinds begin 2009 kan een officier van justitie in beginsel geen taakstraf meer aanbieden als er sprake is van een ernstig gewelds- of zedenmisdrijf of als betrokkene al eerder een taakstraf heeft gehad.

Taakstraffen bij meerderjarigen

Taakstraffen bij minderjarigen

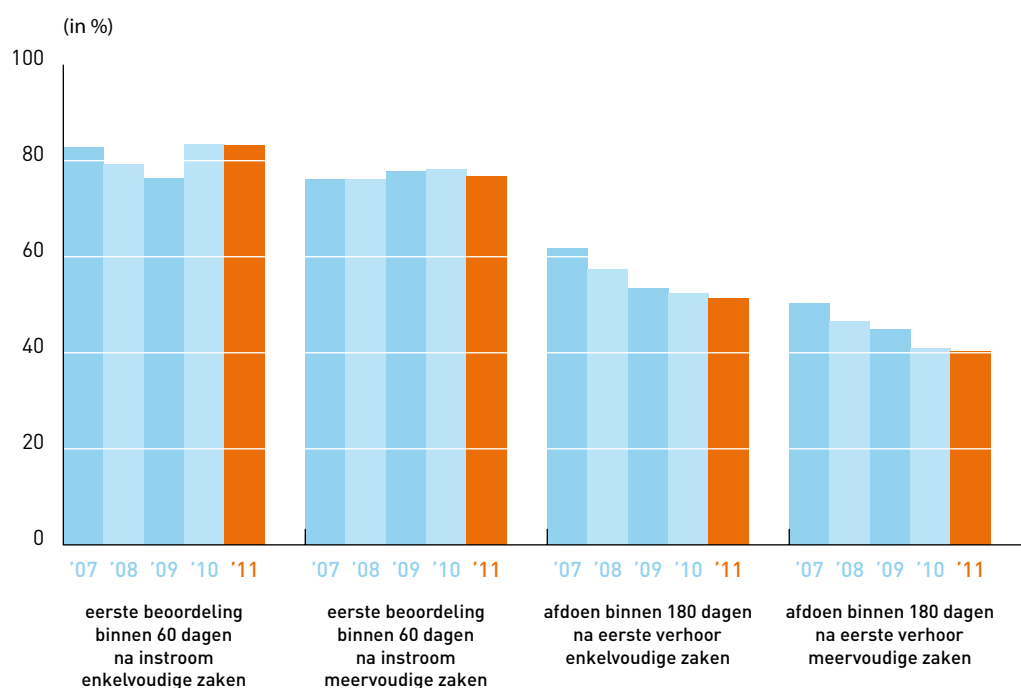
1.5 Doorlooptijden

Om iets te kunnen zeggen over de tijdigheid van het behandelen en afdoen van rechtbankzaken wordt er naar de doorlooptijden van enkelvoudige- en meervoudige kamerzaken gekeken en wel op twee manieren. Allereerst wordt er gekeken naar het aandeel zaken dat binnen 60 dagen na instroom is beoordeeld, daarnaast wordt er gekeken naar het aandeel zaken dat binnen 180 dagen na het eerste verhoor door het OM of door de rechter is afgedaan. Beide soorten doorlooptijden zijn grosso modo onveranderd. Zo is het merendeel (83,2%) van de enkelvoudige kamerzaken in

2011 binnen 60 dagen beoordeeld. In 2010 was dit 83,5%. Bij de meervoudige kamerzaken is het aandeel dat binnen 60 dagen voor het eerst wordt beoordeeld licht gedaald. In 2011 wordt 76,7% van de meervoudige kamerzaken binnen 60 dagen beoordeeld. Voorgaand jaar was dit 78,2%.

Als wordt gekeken naar het aandeel zaken dat binnen 180 dagen na het eerste verhoor is afgedaan door het OM of door de rechter, dan blijkt het volgende. Het aandeel enkelvoudige kamerzaken dat binnen de gewenste termijn is afgehandeld, is licht gedaald (52,5% in 2010; 51,4% in 2011). Bij de meervoudige zaken is het aandeel stabiel gebleven (41,0% in 2010; 40,2% in 2011).

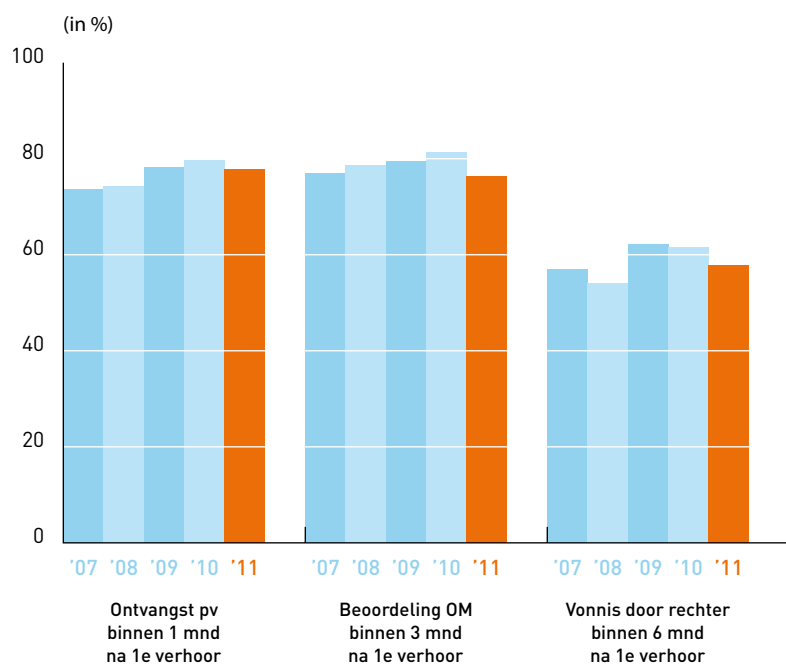
Doorlooptijden enkel- en meervoudige kamerzaken

Door de Tweede Kamer zijn voor jeugdzaken eigen doorlooptijden vastgesteld, de zogeheten Kalsbeeknormen. Voor de jeugdstrafrechtsketen gaat het om drie normen. Als eerste wordt van opsporingsdiensten verwacht dat 80% van de zaken binnen een maand na het eerste verhoor van de jeugdige verdachte is ingestuurd bij het OM. In 2011 lukte dit in 77,8% van de gevallen. De norm wordt dus vrijwel gerealiseerd. Vervolgens horen politie en OM 80% van de zaken binnen drie maanden na het eerste verhoor te hebben afgedaan (dit is dus exclusief de zaken die aan de rechter worden voorgelegd). Werd in 2010 nog aan deze norm voldaan, in 2011 is er een verslechtering te zien en wordt 76,2% van de zaken binnen de gestelde termijn afgedaan.

Daarnaast moet 80% van de zaken die door de rechter worden afgedaan, zijn afgerond binnen zes maanden (het gehele traject van politie, OM en ZM moet zijn doorlopen). Ook in 2011 blijkt het lastig de zaken die door de zittende magistratuur (ZM) worden afgedaan, tijdig op een zitting van de kinderrechter te krijgen. In 2011 werd 57,8% binnen zes maanden op zitting afgedaan, terwijl de norm ook hier ligt op 80%. Vergeleken met de situatie in 2010 is de doorloopsnelheid van jeugdzaken over de gehele linie wat verslechterd. Een factor die hierbij wellicht een rol speelt is de verandering in het delictpatroon, waarin het aandeel van overvallen duidelijk is toegenomen.

Doorlooptijden volgens Kalsbeeknormen

2 Kantonzaken

2.1 Instroom

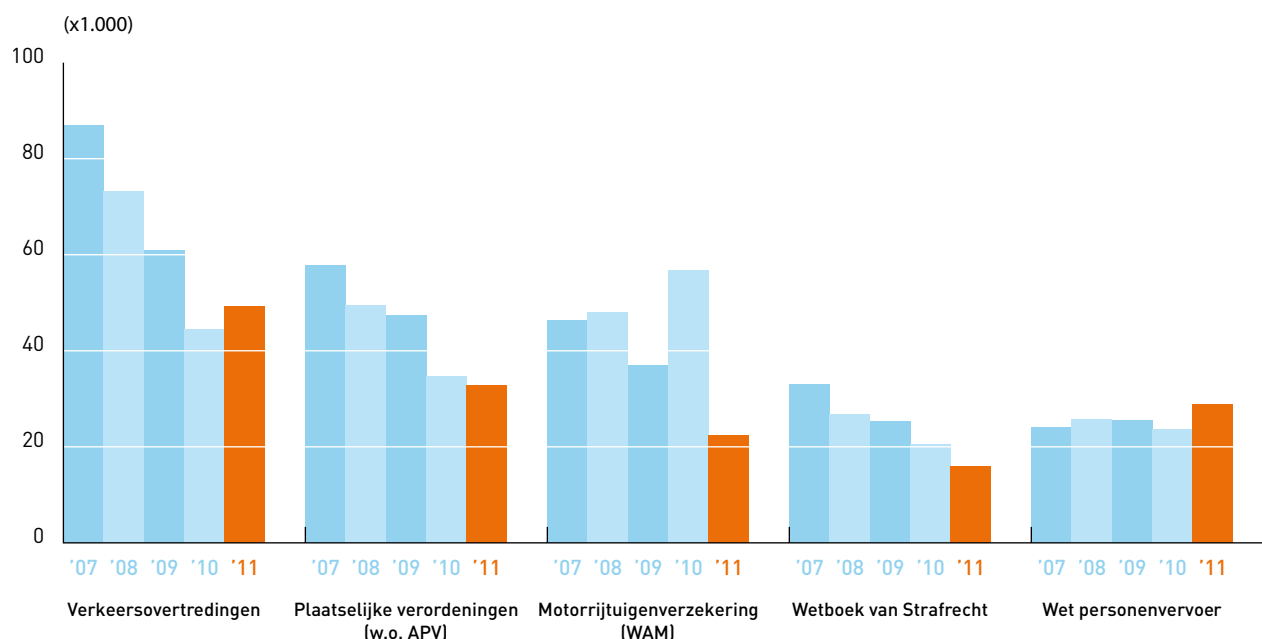
De instroom van het aantal kantonzaken is in 2011 fors gedaald (-13,7%). Als de zaken naar hun aard worden uitgesplitst, is te zien dat deze daling zich bij bijna alle categorieën voordoet. Met name de overtredingen van de Wet Aansprakelijkheid Motorrijtuigenverzekering (art. 30 WAM – onverzekerd rijden) laat een zeer sterke daling zien (-60,5%). Reden hiervoor is het zogeheten vermulderen van deze zaken. Onder de werking van de Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften – ook wel aangeduid als de Wet Mulder – is het mogelijk om overtredingen conform lid 2 van art. 30 WAM (onverzekerd rijden) administratief af te handelen. Hierdoor stromen deze zaken in beginsel niet meer in bij het OM. De aantallen overtredingen op het gebied van openbaar vervoer (Wet personenvervoer 2000, ofwel zwartrijden), het Wetboek van Strafrecht (met name niet voldoen aan de legitimatieplicht) en overtredingen van Vreemdelingenwet en –besluit laten ook een sterke daling zien (variërend van -22,2% tot -26,9%). De overtredingen van plaatselijke verordeningen zijn duidelijk gedaald (-5,3%). Alleen overtredingen op het gebied van de leerplichtwet en de verkeersovertredingen zijn aanzienlijk gestegen (+12,4% en +11,1%).

De in- en uitstroom van kantonzaken is met de implementatie van de Wet OM-afdoening sterk gewijzigd. Deze wet geeft de mogelijkheid misdrijven waarop maximaal zes jaar gevangenisstraf staat en overtredingen buiten de rechter

om af te doen. Voorheen was het gebruikelijk de verdachte hiervoor een transactie aan te bieden. Als de verdachte dat aanbod accepteerde, voorkwam hij strafvervolgning. Sinds de Wet OM-afdoening in werking is getreden, kan het OM, of het CJIB namens het OM, deze zaken afdoen door een strafbeschikking uit te vaardigen. Een strafbeschikking komt, vergeleken met de transactie, meer overeen met een rechterlijke veroordeling. Als degene aan wie een strafbeschikking is uitgevaardigd het daar niet mee eens is, kan hij bij het OM verzet instellen. Hierdoor komt de zaak alsnog bij de rechter terecht. Indien geen verzet wordt aangetekend, heeft het CJIB diverse executiebevoegdheden. Pas als (na maximaal twee jaar) blijkt dat de executie niet is gelukt, stroomt de zaak alsnog binnen bij het OM.

De wet OM-afdoening is vanaf 1 februari 2008 van kracht, maar wordt gefaseerd ingevoerd. In eerste instantie werden alleen strafbeschikkingen uitgevaardigd voor overtredingen van artikel 8 van de Wegenverkeerswet 1994, waarvoor bij strafbeschikking een geldboete en/of een ontzegging van de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen (OBM) kon worden opgelegd. Inmiddels kunnen ook overlastfeiten op deze wijze worden afgedaan. In 2011 zijn de mogelijkheden verder verruimd. Niet alleen meerderjarige verdachten kunnen een strafbeschikking krijgen maar ook minderjarige en militaire verdachten. De verdergaande implementatie van de wet OM-afdoening vormt de belangrijkste verklaring voor de gedaalde instroom van kantonzaken bij het OM.

Instroom naar aard overtreding

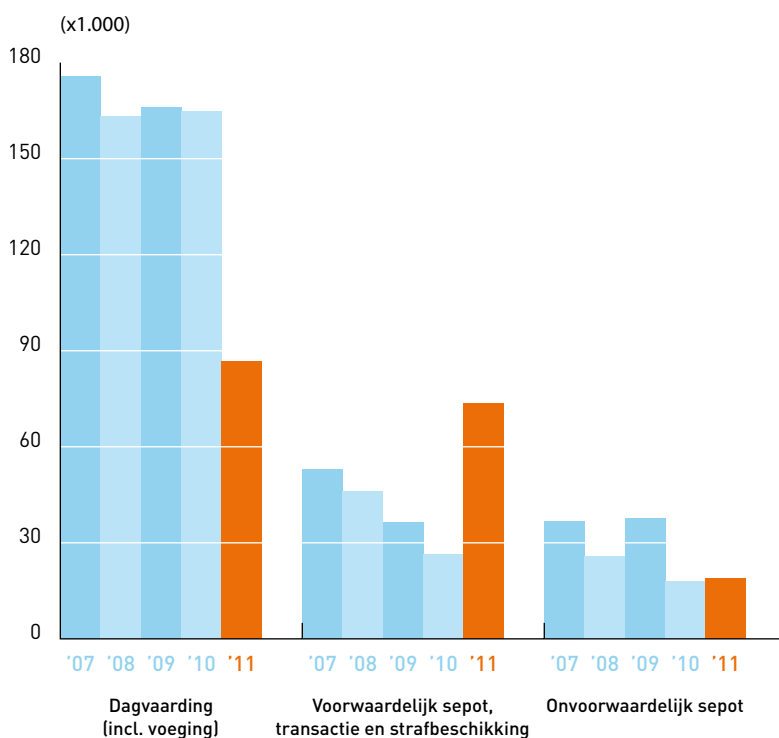

2.2 Uitstroom

De dalende trend in de uitstroom van kantonzaken heeft zich in 2011 voortgezet (-14,3%). De belangrijkste verklaring hiervoor is de geleidelijke implementatie van de wet OM-afdoening. Deze heeft ook invloed op de wijze waarop kantonzaken die wel bij het OM zijn binnengekomen, worden afgedaan. Het aantal zaken waarvan het OM beslist om te gaan dagvaarden is zeer sterk gedaald van 78,7% in 2010 naar 48,3% in 2011. Het aantal afdoeningen door het OM in de vorm van een strafbeschikking heeft in 2011 een enorme vlucht genomen. Het absolute aantal is gestegen van 200 in 2010 naar 55.500. Het aandeel is hiermee gestegen van 0,1% naar 31,0%. Dit is te verklaren door een initiatief van de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM) om zittingsgerede zaken opnieuw te beoordelen en zoveel mogelijk af te doen met een strafbeschikking (het gaat hier om circa 32.500 zaken in 2011).

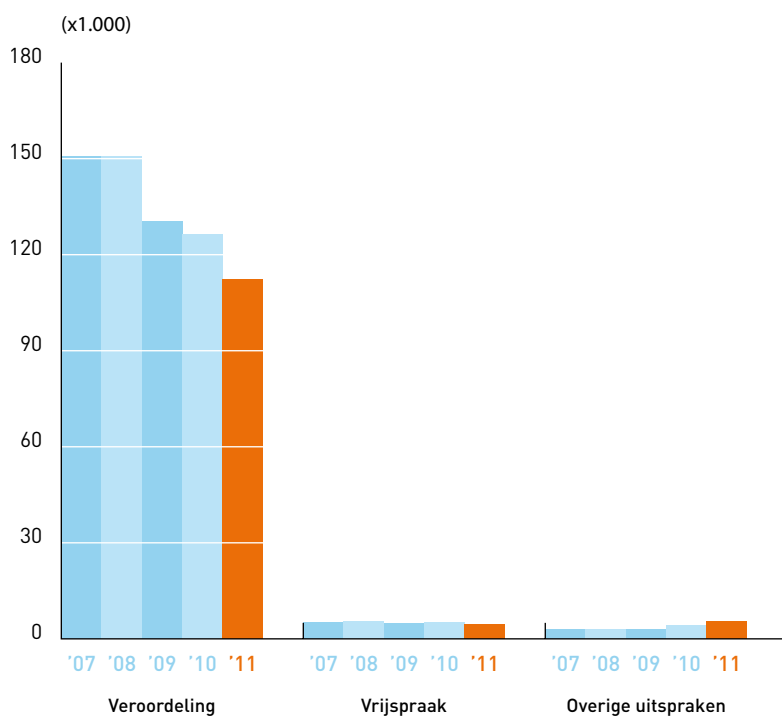
Daarnaast is er een lichte stijging van het aantal onvoorwaardelijke sepot's (van 8,7% in 2010 naar 10,6% in 2011) te zien. Het gaat hier met name om een toename van de onvoorwaardelijke beleidssepots. Het aandeel van de beleidssepots in 2011 wijkt overigens niet af van het gemiddelde van de jaren 2007-2010.

Wijze van afdoening door het OM

Het aantal kantonzaken dat door de rechter is behandeld is sterk afgenomen in 2011 ten opzichte van 2010 (-10,1%). In 2011 zijn iets meer dan 122.000 kantonzaken door de rechter afgedaan. In 92,0% van de zaken komt de rechter tot een veroordeling. In 2010 betrof dit nog 93,1% van de zaken. Het aandeel vrijspraak is ongeveer gelijk gebleven (3,8% in 2010, 3,6% in 2011). Het aandeel overige uitspraken is licht gestegen (van 3,0% in 2010 naar 4,4% in 2011).

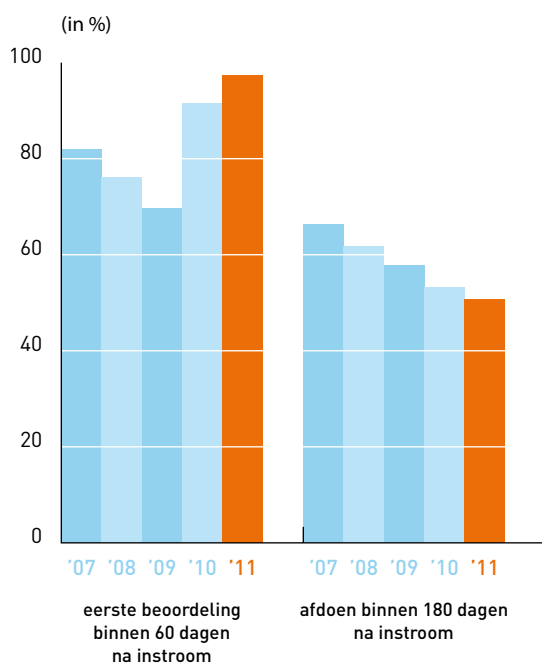
Wijze van afdoening door de ZM

2.3 Doorlooptijden

Net als bij de rechtbankzaken wordt er ook bij de kantonzaken op twee manieren naar de doorlooptijd van zaken gekeken. Allereerst naar het aandeel zaken dat binnen 60 dagen door het OM wordt beoordeeld en vervolgens naar het aandeel zaken dat binnen 180 dagen na het eerste verhoor door het OM of door de rechter wordt afgedaan. Maar liefst 97,3% van alle kantonzaken wordt binnen 60 dagen door het OM beoordeeld. Dit is een sterke verbetering ten opzichte van 2010, toen werd 91,6% binnen 60 dagen beoordeeld. Ongeveer de helft van de kantonzaken (50,8%) wordt uiteindelijk binnen 180 dagen afgedaan. Dit aandeel is licht gedaald, voorgaand jaar werd nog 53,1% afgedaan binnen 180 dagen.

Doorlooptijden

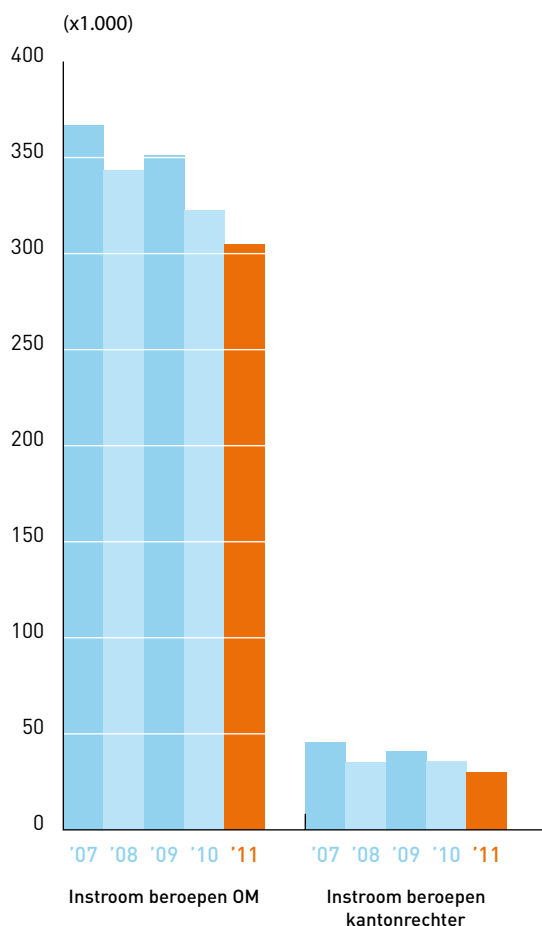

3 Mulderberoepen

De Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften wordt ook wel aangeduid als de Wet Mulder. Met deze wet worden de meeste verkeersovertredingen afgehandeld door het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Wanneer de overtreder beroep aantekent tegen de opgelegde boete, krijgt in eerste instantie het OM ermee te maken (instroom OM). De officier van justitie neemt hierop een beslissing. Als de overtreder tegen deze beslissing beroep aantekent, wordt het voorgelegd aan de kantonrechter (instroom ZM). Zowel de zaken waarop door het OM wordt

beslist als de zaken die aan de rechter worden voorgelegd worden Mulderzaken genoemd. In 2011 is het aantal Mulderzaken dat is ingestroomd bij het OM substantieel gedaald (-5,5%). Dit houdt verband met het feit dat er minder verkeersovertredingen zijn geconstateerd. De daling bij de kantonrechter is nog sterker (-15,5%). Als de kantonrechterberoepen worden afgezet tegen de aantallen die door het OM zijn behandeld, blijkt dat het aandeel slechts licht is gedaald (van 11,4% naar 10,7%).

Instroom Mulderzaken

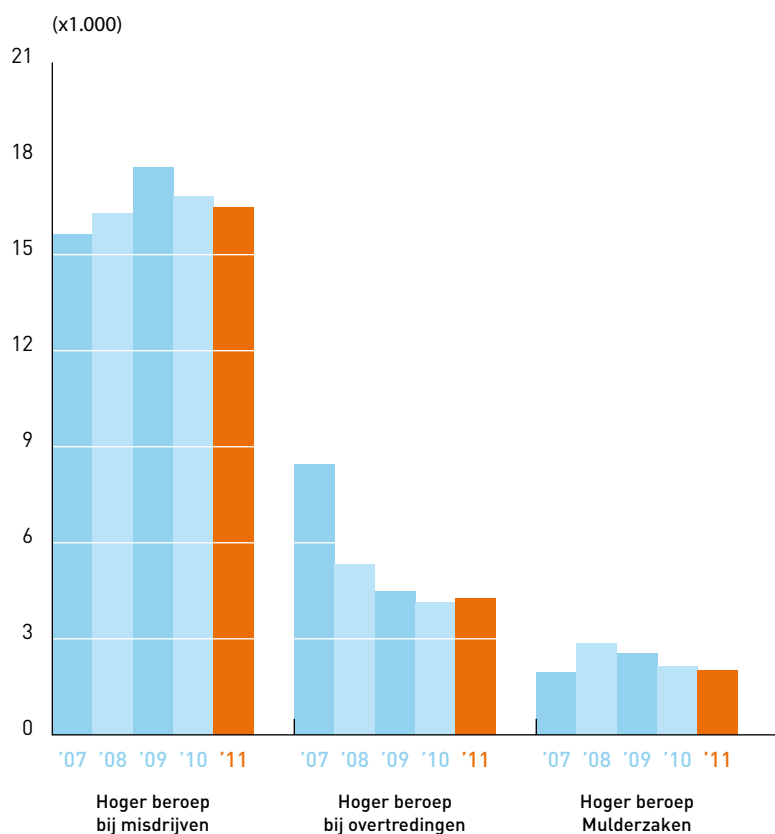

4 Hoger beroep

Verreweg het grootste deel van de instroom van de ressortsparketten omvat hoger beroepen tegen vonnissen die door de rechter in eerste aanleg zijn uitgesproken voor misdrijven en overtredingen. De hoger beroepen bij Mulderzaken vormen slechts een heel klein deel van de instroom. Deze zaken worden dan ook bij één ressortsparket (Leeuwarden) behandeld.

De totale instroom bij ressortsparketten is in 2011 licht gedaald ten opzichte van 2010 (-1,4%). Dezelfde trend is te zien als de instroom wordt uitgesplitst en alleen wordt gekeken naar de rechtbankzaken (-1,9%). Bij de kantonzaken is daarentegen een lichte stijging (+3,4%) te zien. De hoger beroepen bij Mulderzaken zijn duidelijk afgenomen (-6,6%). Dit laatste is verklaarbaar uit het geringere aantal beroepen bij de kantonrechter.

Instroom naar aard (misdrijven, overtredingen en Mulderzaken)

5 Kwaliteit en interne organisatie

5.1 Artikel 12-procedures

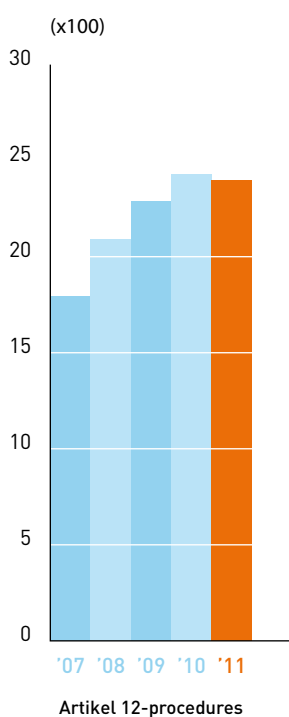
Naast de hoger beroepen behandelen de ressortsparketten ook klachten tegen het niet vervolgen van verdachten (artikel 12-procedures). Het aantal keren dat een klacht tegen niet-vervolgning wordt ingediend, vertoonde in de loop der jaren een stijgende lijn. Deze lijn zet zich niet door. Vergeleken met 2010 is het aantal artikel 12-procedures licht gedaald (-1,3%) en komt hiermee op 2400 zaken.

In ongeveer 11% van de procedures wordt de klager in het gelijk gesteld en wordt het OM verplicht om alsnog tot vervolging over te gaan.

5.2 CEAS

De Commissie evaluatie afgesloten strafzaken (CEAS) heeft tot doel na te gaan of zich in de opsporing van strafbare feiten en/of in de behandeling van daaruit voortgekomen strafzaken ernstige manco's hebben voorgedaan die een evenwichtige beoordeling van de feiten door de rechter in de weg hebben gestaan. In 2011 zijn er geen nieuwe zaken aangemeld voor nader onderzoek. Wel is er een onderzoek in 2011 afgerond. Hierbij is door de commissie geconcludeerd dat er in de desbetreffende strafzaak geen sprake is geweest van fouten in de opsporing, vervolging en de presentatie van het bewijs aan de rechter. Ook zijn er geen nieuwe feiten en omstandigheden boven water gekomen.

Instroom artikel 12-procedures

5.3 Bejegeningsklachten ingediend bij OM

In het verslagjaar zijn bij het OM 471 klachten ingediend, wat een stijging betekent ten opzichte van 2010 (+8,3%). Belangrijke redenen om te klagen waren de informatieverstrekking door het OM, het niet voortvarend optreden van het OM en de bejegening van verdachten, slachtoffers en anderen.

Van de klachten die in het verslagjaar werden afgehandeld, zijn de meeste (61,2%) gegrond verklaard. Vergeleken met 2010 is dit een hoger percentage. Het vaakst gegrond verklaard werden klachten rond de informatieverstrekking en het onvoldoende voortvarend optreden.

5.4 Integriteit

In 2011 zijn 34 vermoedens van integriteitschendingen gemeld, in 28 gevallen werd een daadwerkelijke integriteitschending geconstateerd. Het merendeel van de integriteitschendingen had te maken met het oneigenlijk gebruik van dienstmiddelen en de overschrijding van interne regels, zoals bijvoorbeeld privégebruik van de mobiele telefoon. Vergeleken met voorgaande jaren is er sprake van een lichte daling van het aantal geconstateerde integriteitschendingen.

In zestien gevallen heeft er een volledig feitenonderzoek plaatsgevonden, in twaalf gevallen was een vooronderzoek voldoende. De disciplinaire maatregelen die zijn genomen betreffen vier maal een strafontslag, acht maal een schriftelijke berisping en in vier gevallen heeft er een financiële afdoening plaatsgevonden.

In 2012 is het Bureau Integriteit OM (BI-OM) operationeel, een landelijk expertise-centrum voor integriteit. Ook zullen er op alle OM-onderdelen vertrouwenspersonen Integriteit zijn aangesteld. Daarnaast is een interne pool van onderzoekers beschikbaar die ingezet kunnen worden als er een vermoeden van een integriteitschending is.

Kerncijfers

Rechtbankzaken					
	2007	2008	2009	2010	2011
Instroom in eerste aanleg	271.800	260.500	230.700	210.800	228.500
waarvan					
meerderjarigen	225.600	217.400	192.900	178.500	198.800
minderjarigen	37.900	35.500	30.700	27.200	25.100
% minderjarigen op totaal aantal natuurlijke personen	14,4%	14,0%	13,7%	13,2%	11,2%
waarvan afkomstig van					
Regiopolitie	243.000	233.600	206.700	191.200	208.200
Korps landelijke politiediensten	4.800	4.300	4.900	4.200	3.900
Koninklijke marechaussee	6.100	6.000	5.700	5.500	5.500
Overige politie (voorheen kernteams)	2.700	2.000	1.600	1.800	1.400
Bijzondere opsporingsdiensten / -ambtenaren	17.900	16.600	13.400	9.900	10.800
waarvan					
geweld tegen personen (incl. seksueel geweld)	61.000	58.300	53.200	47.800	51.500
% geweld	22,4%	22,4%	23,0%	22,7%	22,5%
waarvan diefstal met geweld	5.200	4.600	5.000	4.700	5.200
vernietiging en openbare orde	51.900	47.900	39.900	34.200	34.900
waarvan openlijke geweldpleging	16.800	14.600	12.000	9.600	9.800
vermogensdelicten	72.800	71.200	66.100	62.500	70.200
drugsdelicten (Opiumwet)	19.300	18.700	16.900	14.400	16.300
waarvan harddrugs	10.100	9.700	8.000	7.300	7.700
waarvan softdrugs	9.800	9.700	9.500	7.600	9.100
wapens en munitie	7.300	7.100	6.800	6.500	7.000
verkeersmisdrijven (Wegenverkeerswet)	54.700	52.000	42.000	40.000	42.100
waarvan rijden onder invloed	39.300	37.700	30.000	28.800	29.900
Afdoeningen door het OM	258.400	255.100	252.400	209.700	226.900
waarvan					
Onvoorwaardelijk sepot	27.000	31.000	31.000	23.800	30.400
% onvoorwaardelijk sepot	10,4%	12,2%	12,3%	11,3%	13,4%
waarvan					
administratief sepot	2.400	3.000	3.400	1.600	1.600
technisch sepot	14.400	17.200	15.900	13.500	16.000
beleidssepot	10.200	10.800	11.800	8.700	12.800
Strafbeschikking, transactie en voorwaardelijk sepot	73.300	72.000	76.500	60.600	66.600
waarvan					
strafbeschikking	-	-	-	11.000	25.300
geldsom	49.100	44.700	46.000	30.300	24.800
overige transacties (w.o. OM-taakstraf)	18.800	20.500	19.800	13.500	9.600
voorwaardelijk sepot	5.300	6.800	6.700	5.900	6.900
Voegen (ter berechting of ad informandum)	11.500	11.800	8.500	5.100	4.600
Dagvaarding	146.500	140.200	136.300	120.100	125.200
Afdoeningen door de rechter	139.300	139.800	139.000	119.700	113.900
waarvan					
meervoudige kamer (incl. economisch en militair)	13.300	14.100	13.800	13.800	14.000
politierechter (incl. economisch en militair)	112.800	111.700	112.900	95.600	90.800
kinderrechter	13.300	14.000	12.300	10.300	9.000
Interventiepercentage	88%	87%	87%	88%	85%
aantal interventies	222.300	221.500	220.600	179.500	184.100
Doorloop snelheid					
1e beoordeling binnen 2 mnd na instroom (norm: 80%)	82%	79%	76%	83%	83%
waarvan in zaken enkelvoudige kamer	83%	79%	76%	83%	83%
waarvan in zaken meervoudige kamer	76%	76%	78%	78%	77%
afgedaan binnen 6 mnd na eerste verhoor	61%	57%	53%	52%	51%
waarvan in zaken enkelvoudige kamer	62%	57%	54%	52%	51%
waarvan in zaken meervoudige kamer	50%	47%	45%	41%	40%
percentage onherroepelijk binnen 90 dagen	90%	89%	89%	87%	87%

Jeugdzaken					
interventiepercentage	89%	87%	87%	87%	85%
aantal interventies	27.800	27.600	25.000	21.800	20.700
Kalsbeeknormen					
politie (eerste verhoor - ontvangst OM binnen 30 dagen)	74%	74%	78%	80%	78%
afdoen OM (eerste verhoor - afdoening OM binnen 90 dagen)	77%	79%	80%	81%	76%
afdoen ZM (eerste verhoor - eindvonnis binnen 180 dagen)	57%	54%	62%	62%	58%
Kantonstrafzaken					
Instroom in eerste aanleg	264.100	237.900	211.900	198.500	171.300
waarvan					
Verkeersovertredingen	87.000	73.200	60.800	44.400	49.400
Motorrijtuigenverzekering (WAM)	46.300	47.900	36.900	56.800	22.400
Plaatselijke verordeningen (w.o. APV)	57.800	49.400	47.300	34.700	32.900
Openbaar vervoer (Wet personenvervoer)	24.100	25.800	25.500	23.500	28.800
Wetboek van (militair) Strafrecht	32.900	26.800	25.200	20.500	16.000
Vreemdelingenwet / -besluit	1.200	1.000	900	1.100	800
Leerplichtwet	7.100	8.300	8.100	8.500	9.600
Afdoeningen door het OM	265.200	235.200	239.900	209.100	179.300
waarvan					
Onvoorwaardelijk sepot	36.700	25.600	37.500	18.100	19.000
% onvoorwaardelijk sepot	13,8%	10,9%	15,6%	8,7%	10,6%
Strafbeschikking, transactie en voorwaardelijk sepot	52.900	46.200	36.300	26.200	73.700
waarvan					
strafbeschikking	0	0	0	200	55.500
geldsom	51.400	44.300	34.400	24.400	16.400
overige transacties (w.o. OM-taakstraf)	900	1.200	1.200	1.100	1.000
voorwaardelijk sepot	600	800	700	800	800
Voegen (ter berechting of ad info)	14.800	19.200	10.600	1.400	400
Dagvaarding	160.800	144.100	155.500	163.200	86.200
Afdoeningen door de kantonrechter	159.300	159.600	138.400	135.900	122.300
Interventiepercentage	85%	89%	82%	90%	91%
aantal interventies	225.200	222.400	183.100	162.500	195.800
Doorlooptijd	1e beoordeling binnen 2 mnd na instroom (norm: 80%)	82%	76%	70%	92%
afgedaan binnen 6 mnd na instroom	66%	62%	58%	53%	51%
Administratieve beroepen (Mulderzaken)					
Instroom beroepen OM	366.800	343.400	351.400	322.400	304.800
Ingestelde beroepen bij de kantonrechter	45.500	35.200	40.900	35.600	30.100
Ingestelde hoger beroepen bij ressort Leeuwarden	2.000	2.900	2.500	2.100	2.000
Hoger beroep (ressortsparketten)					
Instroom rechtbankzaken	15.600	16.300	17.700	16.800	16.500
jeugdzaken	800	900	900	900	1.000
ontnemingszaken	800	800	900	700	700
Uitstroom	15.500	14.600	15.900	15.700	16.900
waarvan					
hoger beroep kantonzaken (ressortsparketten)	13.000	12.700	13.200	14.100	14.900
Instroom kantonzaken	8.400	5.300	4.500	4.100	4.300
Instroom Mulderzaken (hof Leeuwarden)	2.000	2.900	2.500	2.100	2.000
Klachten art. 12 Sv.	1.800	2.100	2.300	2.400	2.400

Colofon

Uitgave

Openbaar Ministerie
Postbus 20305
2500 EH Den Haag

Opmaak

Borghouts Design, Haarlem

Druk

DDPP Document Partners, Wormerveer

Mei 2012
www.om.nl

